ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 19-го ТРАВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, MAY 19, 1976 No. 93. VOL. LXXXIII

РАДА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ ЗАПОВІДАЄ ЗБОРИ

Філядельфія. — Екзекутива Ради Суспільної Служби СКВУ постановила скликати на суботу, 29-го травня ц. р., Збори Ради Суспільної Служби для переведення важливих постанов в напрямі кращої організації допомогової, переселенчої і харитативної акції в країнах поселення українців. Збори відбудуться в залі Т-ва „Тризуб" у Філядельфії і почнуться о годині 10:30 перед полуднем. Участь у зборах беруть представники — уповажнені делеґати Крайових Рад Суспільної Служби і допомогових організацій з різних країн поселення. На порядку нарад зборів буде справа наладнання правного заступництва українських виселенців і втікачів, як також оборона прав українців у співпраці світових організацій охорони прав людини. Збори повинні теж винести постанову у справі переведення широкої допомогової акції українським поселенцям у Бразилії, головно для піднесення господарського становища цих наших поселенців. Збори повинні порішити справу постійної делеґатури Української Суспільної Служби в допомоговому секторі Об'єднаних Націй, використовуючи офіційне становище Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, як визнаної установи для ведення допомогової акції в різних країнах і його співпраці з Високим Комісарем при Об'єднаних Націях.

До участи у цих важливих зборах Української Світової Суспільної Служби запрошується представників всіх наших організацій, що в більшій чи меншій мірі діють в секторі Суспільної Служби.

В СИРАКЮЗАХ ВІДБУВСЯ УСПІШНО УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ 200-РІЧЧЯ І 100-РІЧЧЯ

Сиракюзи, Н. Й. (Мотря К. Богатюк). — Дні 1 і 2-го травня ц. р. проходили тут під знаком Українського Фестивалю, Український Комітет 200-річчя Америки і 100-річчя Українського Поселення в Америці влаштував показний дводенний Український Фестиваль в новому театральному комплексі „Сивик Сентер".

Український Фестиваль складався з двох частин: виставки українського образотворчого та народного мистецтва і Ювілейного концерту з участю найкращих оперних солістів Ренати Бабак та Андрія Добрянського, концертового піяніста Томи Гринькова та місцевого танцювального ансамблю СУМА „Одеса".

„Український Фестиваль — це салют 50-мільйоновому великому українському народові, віддання пошани Америці та привіт і признання двом мільйонам українців в Америці, які в цій країні знайшли свободу, що її позбавлений окупантом український нарід на Батьківщині" — заявив проф. д-р Микола Ю. Богатюк, голова Українського Комітету 200-річчя і 100-річчя на сторінках місцевої англомовної преси.

1 і 2 травня в „Комюніті Рум" місцевого Сивик Сентру проходила виставка українського образотворчого та народного мистецтва. Велика прямокутна заля з бальконами та дзеркальною стіною була заповнена мистецькими творами найкращих українських малярів та зразками українського народного мистецтва.

Образотворча виставка під керівництвом архітекта Володимира Бутенка та Лева Бачинського включала понад тридцять картин найкращих сучасних українських малярів: Архипенка, Грищенка, Гніздовського, Мороза, Гуцалюка, Козака, Андрусева та ін. Увагу глядача привертала зокрема композиція „Геродос" Олександра Архипенка, світової слави українського маляра і скульптора, співтворця

(Закінчення на стор. 3-ій)

Появилася друком книга споминів і коментарів Івана Кедрина: „Життя - події - люди"

Ню Йорк. — У видавничій кооперативі „Червона Калина" щойно появилася друком заповіджена вже раніше книга споминів і коментарів редактора Івана Кедрина-Рудницького під заголовком: „Життя-події-люди". На зміст цієї об'ємистої книги на понад 700 сторінок склалися, крім вступного слова від Автора про те, як постала та книга і коротких автобіографічних даних про його дитинство та шкільні часи, склались його спомини і коментарі про 1917-1920 роки в Україні, 1920-1923 роки у Відні, опісля великий розділ з багатьма підрозділами про 1923-1939 роки у Львові і Варшаві, дальше про вибух Другої світової війни і скитальщину та, вкінці, про роки 1949-1975 в Америці. У вступному слові Автор пише, що він „ставився завжди з резервою до спонук приятелів — писати спомини", але перейшовши на емеритуру він рішив, що „невільно нічого не робити" і, діставши скромну „заохоту" від спонзорів, рішився свої спомини таки написати і видати. Автор передбачає, що „напевне відкидатимуть цю книжку ті, яким не подорозі з моїми оцінками різних подій, явищ та осіб" і застерігається, що за все, що в тій книжці написане, відповідає тільки він сам, а не в-во. Автор книжки „також свідомий її хиб і недоліків, свідомий також того, що вона може дати поштовх також до прикрих завваг" на автора, бо признає, що його спомини і коментарі писані під кутом його власного світогляду. „Не існує ідеального об'єктивізму у насвітлюванні подій і людей, — всі коментарі сповнені суб'єктивізму, бо інакше спомини не були б споминами, що стосуються життя, подій і людей, а хронікою" — міркує автор. Книжка появилася в твердій полотняній оправі в чепурній обкладинці роботи мистця Богдана Божемського і коштує 20.00 дол., плюс 50 центів за пересилку. Книжку можна набути в книгарні „Свободи".

Ред. Іван Кедрин-Рудницький

КОНГРЕС ПРОГОЛОСУВАВ СТВОРИТИ КОМІСІЮ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Вашінґтон. — У понеділок, 17-го травня, Палата Репрезентантів схвалила законопроєкт, внесений конгресменкою Міллісент Фенвік з Ню Джерзі, який пропонує створити спеціяльну комісію для слідкування за порушеннями людських прав в СССР та його сателітах. Комісія головно наглядатиме за додержанням гуманітарних постанов Гельсінкської Декляраціі. Подібний законопроєкт, внесений сенатором Кліффордом Кейсом, був схвалений Сенатом ще 5-го травня ц. р.

Створена Конґресом комісія складатиметься з 8-ох законодавців і 3-ох представників виконавчої частини федерального уряду. Завданням Комісії буде наглядати, щоб всі 35 держави, які підписали Гельсінкську Декляраціо минулого літа, додержувалися тих постанов, які стосуються людських прав, зокрема доглядати, чи ці постанови додержані Совєтським Союзом.

Крім конґресменки Фенвік і сенатора Кейса для створення цієї Комісії багато причинився також сенатор Джеймс Баклі з Ню Йорку. Законопройкт тепер пішов до спільної комісії обох Палат Конґресу для полагодження розбіжностей.

Рокефеллер в Німеччині таврує СССР за імперіялізм

Франкфурт, Західня Німеччина. — У суботу, 15-го травня, віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, промовляючи на церемонії відзначення 200-річчя Американської Незалежности, гостро натаврував Совєтський Союз, заявляючи, що СССР — „це імперіялістична держава", сила якої базується на „мішанині царизму, марксизму та на колоніяльних додатках". Рокефеллер виголосив промову в історичній церкві Паульскірхе, де в 1848-49 роках коротко засідала обрана асамблея, яка була виявом німецького демократичного руху початку 19-го століття. Він сказав, що новий імперіялізм Совєтського Союзу включає ідеологічні, дипломатичні, економічні, фінансові, політичні, підривні та мілітарні структури і зв'язки, доміновані Москвою". „Продовжуються спроби перетворити світ в нову імперію, в якій ніколи не заходило б совєтське сонце" — сказав Віцепрезидент.

Речники уряду ЗСА заявили, що промова була виготовлена віцепрезидентом Рокефеллером і його дорадниками, а не Державним департаментом і тому віддзеркалює погляди Віцепрезидента.

Рокефеллер і його жінка перебували на коротких відвідинах Західньої Німеччини, де тепер проходить багато імпрез, присвячених 200-річчю Американської Незалежности. У суботу, 15-го травня, в Паульскірхе промовляв також західньонімецькуий канцлер Гельмут Шмідт, який хвалив ЗСА як бастіон демократії та сказав, що Америка не має причин сумніватися щодо своєї сили, історичної важливости та спроможности вести вільний світ.

Ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів відвідає українську громаду Ню Йорку

Ню Йорк (П. Г.) — Ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені проф. д-р Володимир Янів в поворотній дорозі з Канади через Деневер, Колорадо загостить до Ню Йорку в п'ятницю 21-го травня о годині 8-ій вечора. Ректор зупиниться в Ню Йорку один тиждень і при кінці місяця відлетить до Мюнхену.

В суботу, 22-го травня о год. 2-ій по полудні, Ректор візьме участь у засіданні Дирекції й Екзекутиви Фундації УВУ в ЗСА в Народному Домі при 2-ій евеню. В год. 4-ій Ректор в товаристві членів Екзекутиви і Політичної Ради УККА залишить наради Фундації та відвідає новий будинок централь УККА і СУА і візьме участь у відкритті нового будинку та виголосить привіт від УВУ.

Того самого дня о год. 7:30 в новому приміщенню УККА при 203 і 2-га евеню (біля 12-ої вулиці) відбудеться зустріч Ректора з українським громадянством, зокрема з представниками товариств і організацій.

В понеділок, 24-го травня о год. 7-ій вечора в пластовому домі при 2-ій евеню заплановано нав'язати контакти з головою СКВОР проф. д-ром Жарським, інспектором українознавчих шкіл при українських православних церквах проф. Бобровським, головою педагогічного осередку при СКВОР проф. д-ром Дражньовським, секретарем того ж осередку д-ром Трачем при участі директорів шкіл українознавства в Ню Йорку і околиць.

В вівторок, 25го травня о год. 7-ій в Українському Інституті Америки Ректор буде гостем Конференції Українських Професійних Товариств Америки та поінформує їх про діяльність і пляни УВУ і одночасно запізнається з працею і проблематикою Конференції.

Проф. д-р Вол. Янів

В середу, 26-го травня о год. 7-ій вечора в пластовому домі відбудеться зустріч Ректора з представниками центральних і місцевих молодечих і студентських товариств та організацій.

В п'ятницю, 28-го травня, в Літературно-Мистецькому Клюбі відбудеться авторський вечір Ректора заходами Об'єднання Письменників „Слово".

Крім того, під час тижня Ректор зложить візити і відвідає церковні, наукові, суспільно-громадські, молодечі й економічні українські установи й організації та українську пресу.

У четвер, 27-го травня, Ректор буде гостем Річного Засідання Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці.

ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ПЕРЕВЕЗЕНО „НА ПСИХІЯТРИЧНУ ПЕРЕВІРКУ"

У вівторок, 18-го травня вполудне, як це число „Свободи" мало друкуватись на пресі, пресове агенство Ройтера повідомило з Москви, що Валентина Мороза, який став символом незламности українських політв'язнів в совєтських тюрмах і концтаборах, перевезено з Владимирської в'язниці біля Москви до горезвісного т. зв. Інституту судової психіятрії ім. Сербського в Москві на „психіятричну перевірку". Вістку про це одержано від Раїси Мороз, дружини Валентина.

Валентин Мороз

ОЧІ ГРУЗІЇ ЗВЕРНЕНІ НА АМЕРИКУ – ІНФОРМУЄ „Н. Й. ТАЙМС"

Тбілісі, Грузія. — І знову кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс" Дейвід К. Шіплер у числі газети з 16-го травня ц. р. пише про неспокійну і волелюбну Грузію, очі якої звернені на Америку: „Хай американський народ не забуде нашого грузинського народу, який тяготіє і змагається за демократію і свободу, — заявляють грузини закордонним гостям чи кореспондентам, згадуючи при тому Звіяда Гамсакурдія, відомого грузинського націоналіста і сепаратиста, який бореться проти Совєтського Союзу за звільнення Грузії. Таких тепер у Грузії багато, — каже Д. Шіплер, — і якщо міряти грузинських дисидентів американськими політичними мірилами, то вони стоять далеко дальше „на право", як будь-які консервативні групи в ЗСА і вони напевно щиро вітали б американську військову силу, яка допомогла б визволити Грузію з ярма російської неволі. Слово „визволити" названий кореспондент вбирає в лапки, мабуть не зі злої волі, а перед закидом тенденційности. Грузини старинний (нтичний) і бойовий народ, — стверджує далі Шіплер, — країна яких протягається від берегів Чорного Моря і тягнеться підгір'ям і частиною Кавказьких гір. Їх глибока традиція, література, танки, мова і релігія — залишилися непорушними і перетривали віки, переживаючи скупації монголів, турків, персів і тепер росіян, панування яких починається XIIX століттям, коли то росія, під претекстом допомоги Грузії перед монголами, окупувала країну цього одчайдушного народу. Виглядає, що грузинська культура у своїй аполітичній формі відіграє велику ролю у збереженні національної свідомости народу. Грузини намагаються якнайбільше вживати своєї мови, відмінної азбуки у літературі, пресі, телевізійних передачах, фільмах тощо. Друкований грузинською мовою щоденник „Комуніст" має п'ять разів більше передплатників, як його „посестра" „Зоря Востока", друкована російською мовою. Музеї переповнені фресками, іконами і виробами з золота грузинських мистців, які намагаються віддзеркалювати старовинну культуру Грузії; коріння прив'язаности до старовинної культури і традицій народу видно на кожному кроці.

Також релігія відіграє тут чималу ролю. Майже кожна жінка носить на грудях хрестик чи інше релігійне зображення. В місті Мтскета, яке у IV столітті по Христі було столицею Грузії, закінчилося якраз в старовинній церкві з XI століття обрядове весілля, — пише далі Д. Шіплер, — наводячи слова православного священика, який заявив йому, що „грузини майже всі віруючі, а грузинську мову у відправі Богослужби ми задержали, не зважаючи на інвазії і війни". Грузини говорять також про дві форми русифікації — примусову і добровільну. „Ми приймаємо другу фор-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Міністер торгівлі Арґентини одружений з українкою

Ню Кенсінґтон, Па. — Д-р Гільєрмо Браво, новонайменований міністер торгівлі Арґентини, одружений з українкою, уродженкою Америки третього покоління, батьки якої були відомими активістами української громади в ЗСА.

Ірина Федан Браво, донька Марії і бл. п. Івана Федана з Арнольду, Па., познайомилася із своїм теперішнім чоловіком, коли вони обидвоє були студентами Гарвардського університету в ранніх 1940-их роках, — інформує газета „Веллі Ньюз Діспеч", яка обслуговує містечка Ню Кенсінґтон, Тарентум і Вандерґріфт, Па. Газета ілюструвала репортаж знімками Ірини і Гільєрна Браво, відмічуючи, що батько Ірини, бл. п. Іван, був підприємцем в Арнольді і відомим громадським діячем. Мати Ірини, Марія, уродженка Мек Аду, Па., в родині ранніх українських піонерів, живе під цю пору в Ню Кенсінґтоні у своєї доньки Юстини, опікується 6-ма внуками і живо цікавиться українським громадським життям. Її покійний чоловік

Ірина Федан Браво

був одним із засновників Ліги Української Молоді Північної Америки в 1933 році, організації, яку з ініціятиви тодішніх редакторів д-ра Луки Мишуги і „Українського Тижневика" Степана Шумейка заснували уродженці Америки першого і другого покоління, і яка відіграла важливу ролю в розвитку української громади на цьо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ ПОСИЛЮЄ ПРАЦЮ

Філядельфія (І. С.). — В днях від 1-го до 8-го серпня 1976 відбудеться тут 41-ший Міжнародний Евхаристійний Конґрес. Українська Католицька Церква під проводом своєї Єрархії бере чинну участь у цьому Торжестві. Загальною Темою Конґресу є: ПРЕСВЯТА ЕВХАРИСТІЯ І ГОЛОД ЛЮДСЬКОГО РОДУ. Мотто Конґресу є: ІСУС — ХЛІБ ЖИТТЯ.

Цілість програми так уложена, що кожний день призначений для вияснення й уточнення поодиноких точок загальної теми. Господарем 41-го Міжнародного Евхаристійного Конґресу є Філядельфійська Архидієцезія латинського обряду. Вона вповні організує, відповідає й фінансує це велике торжество як цілість. Всі інші дієцезії з держав цілого земського ґльобу беруть чинну участь на правах гостей з рівними правами для кожної поодинокої Церкви й вони самі фінансують свою участь і програму. В подібний спосіб організовані й інші міжнародні імпрези. Дана держава устійнює програму, надає напрям даній імпрезі, а інші держати, як гості беруть участь, придержуючись усталених програм і напрямних. Відповідно до цього мусів достосуватись наш Митрополичий Комітет, щоб в рамцях усталеної загальної програми Комітету зарепрезентувати й нашу програму. Евхаристійний Конґрес — це духова обнова — це проща людей цілої землі, щоб виявити публічно набожність до Пресвятої Евхаристії й душевно себе обновити. Суть Конґресу — це прослава Пресвятої Евхаристії й так треба розуміти ціль та завдання Евхаристійних Конґресів.

Владика Василь Лостен

голова Евхаристійного Комітету Філядельфійського Митрополії УКЦеркви

Завдяки заходам нашого Комітету, наша Церква, беручи участь у Евхаристійному Конґресі не лиш покористується правами гостя нарівні з іншими Церквами з різних країн світу, але навіть є вирізнена. Для прикладу згадаємо: В торжественній процесії в дні відкриття 1 серпня 1976 вірні нашої Української Католицької Церкви беруть участь як окрема одиниця зі своїм національним прапором нарівні з іншими державними народами. Крім того, представники нашого народу у народній ноші з національним прапором включені у процесію, як окрема репрезентація з представниками інших держав чи народів. Центральний Евхаристійний Комітет включив у свою програму нашу Архиєрейську Божественну Літургію, призначуючи на це суботу, а не день серед тижня, бо саме в суботу 7 і неділю 8 серпня буде відбу-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Заповідають величаве відзначення річниці Симона Петлюри в Бавнд Бруку

Бавнд Брук, Н. Дж. — Заходами Центрального Комітету для вшанування пам'яти Симона Петлюри і Головної Управи Об'єднання Прихильників УНР та Представництва Виконного Органу УНРади, з благословення і під патронатом Владики Мстислава, первоієрарха Української Православної Церкви, тут в неділю, 23-го травня ц. р., відбудеться величне вшанування пам'яти сл. п. Симона Петлюри, Головного Отамана військ УНР і голови Директорії у 50-ту річницю його трагічної смерти. Церковні відправи, очолені Владикою Марком, Архиєпископом УПЦ, розпічнуться о год. 10-й рано в церкві-пам'ятнику св. Апостола Андрія Первозваного, а о год. 12-й дня буде відправлена Панахида біля Хреста Героям, де лежить перша надгробна плита з могили Головного Отамана в Парижі. Опісля відбудеться апель ветеранських і молодечих організацій, під час якого з короткими промовами виступлять: віцепрезидент УНР в екзилі проф. д-р М. Степаненко, ген. штабу генерал-полковник Павло Шандрук та ген. штабу генерал-хорунжий Петро Самутин. Автобуси з Ню Йорку від'їдуть о год 8:30 рано від катедри св. Володимира (82 вулиця) і катедри св. Тройці (Брум вулиця) і з Філядельфії о год. 8-ій рано від спортового Клюбу „Тризуб". Голоситись можна в зарядах названих церков, Українській Православній Кредитівці (847-4350 та 533-2980), а у Філядельфії в „Космосі" (457-5664).

Помер св. п. о. Андрій Двораківський, видатний душпастир-громадянин

Нортгемптон, Пенн. — Минулої неділі, 16-го травня вранці, помер тут на 69-му році життя видатний наш душпастир - громадянин, парох місцевої української православної церкви Пресвятої Богородиці і довголітній предсідник місцевого 44-го Відділу Українського Народного Союзу, св. п. о. митр. прот. Андрій Двораківський, осиротивши дружину Анастазію, сина Володимира, дочку Надію Маєрчук, брата Івана в Канаді, сестру Марію Палас, три сестри в Україні та ближчу і дальшу родину. Початок єрейських похоронів був заповіджений на понеділок, 17-го травня, на год. 2-гу по полудні, а на вечір того дня на год. 7-му були заповіджені перші відправи в місцевій церкві Пресвятої Богородиці. Парастас і панахида будуть відправлені в тій же церкві також у вівторок, 18-го травня в год. 7-ій вечора, а єрейські похорони відбудуться в середу, 19-го травня о год. 10-ій рано в церкві Пресвятої Богородиці в Нортгемптоні й опісля на український православний цвинтар в Бавнд Бруку, де продовжуватимуться похоронні відправи і похорон. Зі смертю св. п. о. А. Двораківського його родина, парафія і громада та УНСоюз віднесли велику втрату, але пам'ять про нього збережеться назавжди.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Well done

Словами „Велл дан" американці окреслюють, звичайно, добре виконане трудне завдання. На таке похвальне окреслення заслужили собі цілком організатори, керівники і виконавці оригінального „Українського фестивалю - ярмарку" в Ню Йорку з кінцем минулого тижня, влаштованого в рамках запляннованої широкої та різноманітної програми українського відзначування 200-річчя Американської Незалежности та 100-річчя першого масового українського поселення в цій країні.

Коротко про сам фестиваль - ярмарок. Він був зорганізований та переведений в кожному відношенні соборними силами і зусиллями, бо для його влаштування трудились однаково давніші і новіші поселенці, як і народжені вже на цій землі громадяни. Дальше, він був зорганізований і переведений за всіми зразками подібних і чи не найбільш популярних американських імпрез з найдавніших часів, включаючи багато дечого і з наших українських „відпустових" традицій. Отже — „зразок" був — можна б сказати — пів-на-пів, але форма і зміст суто українські, від великих транспарентів у синьо-жовтих українських кольорах та відповідних написів починаючи, а на показах української культури — книжок, мистецьких виробів та хорових, інструментальних і танцювальних виступах кінчаючи. І все це відбувалося під кожним оглядом в українському дусі і в українській атмосфері.

Тільки той, хто сам займається влаштовуванням подібних імпрез, здає собі справу з того, скільки труду, турбот, часу і навіть гроша вони коштують. Тому й виринає питання, чи вони „поплачуються", чи — як кажуть — „виплачується шкіра за виправу"?

Очевидно, що в матеріяльному розумінні вона навряд чи виплачується. Радше навпаки — до того роду імпрез, які коштують багато часу і труду, часто доводиться доплачувати ще й „дзвінкою монетою". Але все це без сумніву „виплачується" в моральному і культурному сенсі, сторицею виплачується, щоб здобути собі місце в американській мозаїці та увагу, респект і зацікавлення й пошану до нашої „етнічної" спадщини, яку ми вкладаємо в загальноамериканську скарбницю. Наш Нюйоркський фестиваль - ярмарок оглядали та в такій чи іншій формі брали в ньому посередню участь тисячі наших американських співгромадян. Можна мати певність, що для більшости з них тепер поняття „українець" і „український" ідентифікуватиметься зі синьо - жовтим прапором і Тризубом, з незрівнянними українськими вишивками, з чудовими українськими піснями і танцями, з усім тим, що вони бачили та пізнали під час фестивалю, включно з нашими варениками, що були такі популярні серед відвідувачів фестивалю - ярмарку. А ті, що не мали нагоди там побувати, як і десятки і сотні тисяч американців, могли довідатись про це з „Ню Йорк Таймсу" чи іншого американського „засобу масової інформації".

І це повинно бути найбільшою нагородою для всіх тих багатьох наших активних та відданих справі громадян, які своїм трудом причинилися до цього під кожним оглядом „велл дан" діла.

Вартісна книжка

Навіть серед державних народів, серед яких поява нових книжок є не то „на порядку дня", але й на порядку, мабуть, кожної години, публікація важливіших книг має в пресі першосторінкову увагу та широкий розголос іншими „засобами масової інформації". Що ж тоді говорити про етнічну групу у величезній мозаїці, про відносно малу частину того „множества", що становить велике американське „одне".

До таких книг, поява яких має окрему увагу навіть у великих державних суспільностях, належить без сумніву тількищо опублікована у видавництві „Червона Калина" в Ню Йорку об'ємиста, бо понад 700-сторінкова книга „споминів і коментарів" Івана Кедрина - Рудницького: „Життя - події - люди". На таку увагу заслуговує ця книга в однаковій мірі своїм змістом, як і її автором.

Автор „Життя - подій - людей" не потребує рекомендації. Він бо з кости і крови „людина пера" не тільки „з голови" і таланту, але і з життя, яке він від своєї молодости не тільки спостерігав і описував та коментував, але й сам активно жив та переживав.

Коли ж мова про зміст книжки — про нього своєчасно скажуть своє слово кваліфіковані знавці - рецензенти. Очевидно, що наперед можна передбачити багато всіляких „за" і „проти". Їх можна було почути вже і перед появою книжки друком. Це цілком природне і звичайне. Але і без уваги на те, що скажуть рецензенти, як і без уваги на те, чи ця книжка кому подобається, чи ні, її появу можна тільки привітати. Це не тільки тому, що вона своїм змістом охоплює — можна б сказати — розповідь активного очевидця і бистрого спостерігача понад півстоліття нашої історії, але й тому, що мемуаристика, справжня мемуаристика, до якої без сумніву належить коментована книжка Івана Кедрина-Рудницького, чи не найслабше заступлена в нашому книжковому доробку. Як безмірно багатші були б ми і наша політична література, якщо б такі спомини-коментарі були залишили по собі такі сучасники Автора, як Степан Баран, Василь Мудрий, Степан Витвицький, Лука Мишуга та багато-багато інших. Мемуаристика бо має спеціяльне місце і окрему вартість, велику вартість для пізнання і розуміння доби, до якої вона відноситься. Вона не тільки, як історія, реєструє та, евентуально інтерпретує події і факти, але й суб'єктивно їх насвітлює, знайомить читача з особистою опінією автора та його особистою оцінкою подій і людей, до яких відноситься. Це заставляє читача самому думати, порівнювати та приходити до власних заключень. В цьому і окрема вартість мемуаристики.

З таких і подібних міркувань та підходячи до справи суто об'єктивно, книжку споминів і коментарів ред. Івана Кедрина-Рудницького можна тільки привітати: вона є вартісним, нехай і суб'єктивним документом тієї великої і бурхливої нашої доби, до якої відноситься. А її Авторові, якому 22-го квітня цього 1976-го року сповнилася — як кажуть — перша 80-тка життя, належаться заслужені великим трудом ґратуляції і щире: Многая Літа!

НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НА СХОДІ ЕВРОПИ

(2)

Мавши таку „теорію національного питання", Ленін послідовно й завзято ворогував з соціял - демократами поневолених народів, що створили свої партії, незалежні від большевицької „соціял - демократії". Особливо поборював Ленін Українську Соціял - демократичну Робітничу Партію, як назвала себе Революційна Українська Партія в 1905 році. Коли представник київського місячника Укр. Соц-Дем. Партії „Дзвін" запропонував Ленінові написати статтю для „Дзвону", то большевицький вождь відмовився і зазначив, що він проти самого існування незалежної Української соціял-демократії, яка „розділяє пролетаріят" на національній основі, що цим Ленін глибоко обурений („возмущон ґлубоко").

Фальшивість Ленінової „теорії національного питання" розкрив визначний діяч української соціял - демократії Лев Юркевич (псевдонім Л. Рибалка). В виданій російською мовою книжці — „Русскіе Соціал-демократы и національный вопрос" (Женева, 1917 р.) Юркевич ствердив, що Ленінове „вирішення" національного питання „рівне нулеві". Він показав нещирість большевицького вождя, який обіцяв українцям навіть самостійність, але не визнавав їм права мати демократичну партію. Ленін ненавидів Юркевича за цю критику і називав його „паршивим буржуазним націоналістом".

Про своє ставлення до теорії „національного самовизначення аж до відокремлення і створення незалежної держави" Ленін писав у приватних листах до деяких своїх партійців. Так, в грудні 1913 р. Ленін вияснив членові большевицької партії вірменського роду Степанові Шаумянові, що „ми (большевики) проти відокремлення".

Цей лист був надрукований після смерти Леніна.

Ленін виправдував своєю криводушною теорією національного питання агресію червоної ґвардії (від весни 1918 р. — червоної армії) на Фінляндію, Україну, на народи Прибалтики й Кавказу: мовляв, його „пролетарське військо" допомагає робітникам і селянам тих країн визволитися від влади поміщиків і капіталістів... Тому ці війни у большевицькій пропаґанді називалися боротьбою проти „біло - фінів", „українських буржуазних націоналістів", „біло - естонців", біло - литвинів" і т. д.

Ленін ставився неприхильно до розвитку національних мов і культур неросійських народів. Він був дуже задоволений „асиміляцією" українських робітників з зайшлими російськими заробітчанами, що приходили в Україну. Ленін називав помосковлення українців „прогресивним" і радив своїм партійцям неросіянам навчитися „великого російського язика". Тому то й окупація України російського червоною армією в 1919 р. виключила українську мову з ужитку. Присланий із Москви большевицький „прем'єр України" румун Християн Раковський казав ,що українська мова потрібна тільки „українській буржуазній інтеліґенції". Ленін у своїй теорії твердив ,що під комуністичним режимом настане „злиття мов і націй". Отже, можна було починати з прилучення українців та інших народів до „великої російської мови"...

Масові народні повстання в Україні 1919-1920 рр. та боротьба Армії УНР показала Москві, що українці неохочі „зливатися" з росіянами. Спротив України примусив Леніна визнати право українського народу розвивати свою мову й культуру, правда, в межах, які ставила комуністична партія. То була т .зв. українізація від 1923 року. (В резолюціях з'їздів компартії засуджувано російський великодержавний шовінізм. Але це скоро кінчилося. Від початку індустріялізації та колективізації (1929-1930 роки) Москва повернулася до традиційної політики накидання неросійським народам російської мови. Раніше то була „мова Пушкіна", тепер — „мова Леніна", якій дано права й привілеї в Совєтській імперії. Кожний, хто обстоював права „національних мов", був караний за „національний ухил".

Сталін проголосив прямування неросійських народів розвивати свої мови й культури, незалежно від директив з Москви, за „місцевий шовінізм" і за „головну небезпеку".

Все ж Москва не відмовилася формально від визнання права народів СССР на самостійність, на відокремлення від совєтської імперії. В т. зв. сталінській конституції СССР з 1937 року, яка діє й досі, визнається це „право".

Але досі ніодна нація СССР не відважилась зреалізувати це паперове „право".

Ленін до самої смерти вірив, що за прикладом Москви підуть інші народи, комуністична диктатура запанує на усьому світі, в результаті буде створена світова комуністична держава.. Ленін хотів війною „допомогти" пролетаріятосі інших країн створити комуністичну диктатуру. В час війни з Польщею 1920 року Ленін казав, що треба „прощупати Европу" штиками червоної армії. Тоді це не вдалося і Ленін покладав великі надії на революційні рухи в колоніях західньо - европейських держав в Азії й Африці. Його мрії здійснилися після Другої світової війни: армії Сталіна завоювали не тільки колишні провінції царської Росії (Естонія, Латвія, Литва, Басарабія, Сахалін), але захопили теж країни Европи аж до Ельби й Дунаю: Чехо - Словаччина, Польща, Румунія, Болгарія, Угорщина. В цих країнах, як теж в областях навколо Берліну, владу доручено місцевим комуністам під суворим наглядом совєтських комісарів - „порадників". Одночасно загострено помосковлення в неросійських республіках СССР. Теж у недавно „визволених" областях Західньої України та Західньої Білорусі, що до Другої світової війни жили під натиском польонізації, румунізації і під чеською владою терпіли перешкоди свого національкого розвитку.

(Продовження буде)

Л. Дражевська

ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА СЕРГІЯ ЄФРЕМОВА

II

Професор Гарвардського університету Григорій Грабович говорив на тему „Єфремов, як історик українського письменства". Доповідач, ще молодий учений, минулого року дістав докторат у Гарвардському університеті, його фах — порівняльна література.

Професор Грабович прийшов до висновку, що для Єфремова вартість літератури узалежнювалась від її соціяльної функції. Звідси, говорячи мовою формалістів, „літературність" її, „формальна предметність" не була предметом наукових зацікавлень Єфремова. Для нього українська література була знаряддям української визвольної ідеї. „Історія українського письменства" Єфремова це радше історія змагання українського народу бути культурно і політично вільними.

Низкою порівнянь ідей Єфремова з концепціями західньо - европейських романтиків, професор Грабович ствердив, що Єфремов був романтиком. Він писав, що український народ усе розгубив, навіть свою назву загубив, але лишився скарб: мова і письменство, як символ минулого і надія на майбутнє. Єфремов бачив непохитний зв'язок літератури з народом. Він мав свою концепцію історії української літератури, що була для нього історією ідей, як от — визвольна ідея, визвольно-національна ідея.

Письменники цікавили Єфремова, як носії певних ідей. Наприклад, Сковорода цікавив його не своєю філософією і віршами, а тим, як він ставився до України. У Котляревського він вважав за найважливіше його національну свідомість.

„Історія українського письменства" Єфремова посідає важливе місце в „історії історій української літератури". Треба було Єфремова, щоб мати Чижевського. Треба було мати Петрова, Дашкевича, та інших, щоб мати Єфремова.

Єфремов — невід'ємна частина нової історичної доби, її літописець і одночасно творець.

Професор Східньо - Іллінойського університету Марія Овчаренко подала матеріяли про студії Єфремова в галузі післяреволюційної української літератури. У доповіді „Єфремов, як шевченкознавець" професор Петро Одарченко нагадав, що, мавши 23 роки, Єфремов надрукував статтю „Пушкін contra Шевченко", відкинувши твердження Петрова про вплив Пушкіна на Шевченка. Єфремов зазначив, що Шевченків ідеал: „щоб усі слов'яни були добрими братами" цілком протилежний Пушкінській імперіялістичній мрії про поглинення всіх слов'янських народів Росією „Славянские ручьи сольются в русском море..."

Єфремов опублікував понад сто статтей, рецензій і наукових розвідок, присвячених Шевченкові. Його увагу для України Єфремов зазначив такими словами: „Його поезія стала найкращим виразом національної самосвідомости на Україні, як його особисту долю можна вважати за символ долі всього українського народу".

У 1920-х роках Єфремов зосередився на науковому шевченкознавстві. Працював над автографами Шевченка, досліджував тексти його творів і окремі проблеми його біографії та творчости. Єфремов пробив надзвичайно важливу роботу над підготовою наукового видання творів Шенченка.

Вінцем наукової діяльности Єфремова в галузі шевченкознавства проф. Одарченко вважає науково - академічне видання „Щоденника" і листів Шевченка; попередні видання мали багато помилок. „Щоденник" вийшов 1927 року у виданні Української Академії наук з вступною статтею С. Яфремова і коментарями Єфремова та його співробітників. 1929 року вийшло „Листування" під редакцією Єфремова і з його вступною статтею. Вміщено 225 листів Шевченка і понад 200 листів до нього. Коментарі та показники займають понад 650 сторінок тексту. Більшість коментарів написав Єфремов.

Ці два томи були лебединою піснею Єфремова. Раптовий кінець прийшов саме під час розпалу наукової творчости академіка Єфремова: арешт і досмертне заслання. Імени академіка Сергія Єфремова не згадує „Українська Радянська Енциклопедія".

Журналістична праця С. Єфремова

У своїй доповіді „С. О. Єфремов, як публіцист" Петро Голубенко висвітлив вельми

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

(Замість фейлетону)

Ми вибрались на Ярмарок не старосвітською підводою, що трясе, скрипить і підскакує на твердій, вибоїстій дорозі, і не босоніж, як воно давненько бувало, а промчали під водою модерною „торпедою", повзувавшись у новісінькі черевички, як пристало на великий празник.

Ярмарок, ярмарок! Скільки спогадів, скільки дитячих хвилювань. Блеють вівці, іржать непродані коні з кепсько затаєними ґанчами; метушаться у кошиках кури, гуси, качки; висять на жердці добрі угнівські чоботи, та ще й із „скрапами". Красується — приманює пестрий яворівський крам. А там — бублики, обарінки, масло в капустяних листках, сир і сметана; дзеркальця, гребенці, пацьорки, і радість дітям — півники-свистала, фуркальця, калатавки і цукерки, липкі й солодкі, аж від них червоніють губи.

А в нас, на нюйоркському ярмарку, теж гамірно, теж багато атракцій. Зараз з краєчку дороги розклав свій солодкий крам сеньйор заморських книголюбів пан Мирон Сурмач. Біла, мов сніг, уніформа, голубі очі і щира голубина душа. Ось таки зараз солодким усміхом приловив три бджілки, і вже, за помахом палички буде готова фотографія. Не така фотографія, як колись, на тлі розмальованих кипарисів, з-під чорної капи на триніжку . . .

Першим серйозним продавцем, що брався зразу до „бизнесу", був Івась. Він спритно намовив мене купити старого Лиса, з добре наддертим хвостом. Бідняга—лиса продав, та забув заінкасувати гроші. Такого доброго „бизнесмена" не раджу брати до спілки.

Чимале людське стовпище купчилось біля стола з друкованим полинялим словом. Там „бест-селлером" був Сонник, виданий за небіжки Австрії, повний спасенних передбачень, тлумачень, віщувань. Покупці стояли в черзі, платили кожну ціну, а то й перепродували сонник на свіжому „чорному ринку".

У крамниці Шонк - Русича найкращим експонатом був її власник в гуцульському киптарику.

Панство Шевчуки метушились — продавали бриндзю, будз, маслянку і воду з малиновим соком.

У вітрині робітні „Діядем" красувався „косівський ярнарек" з найкращими оригінальними експонатами.

Народ напливав, гомонів роздивлявся і ось у юрбі я зустріла „закордонця", професора Гулея, що сновигав між людьми,от-так голіруч, без кобелі, коша чи корзини. — А де ж ваша гусочка, — питаю професора співчутливо.

— Вона працює до п'ятої, — відповів поважно професор, — а я, користаюсь свободою і приглядаюсь дівчаткам.

І справді, біля трибуни товпились глітно старші, поважні панове, а там, на підвищенні кружляли віночком дівчатка, мов маків цвіт.

Здавалось, ввесь молодий Ню Йорк і його околиця танцює, співає, грає на бандурах, показує ношу та вишивку, виблискує зграбно са п'янцями, вистукує, дрібо тить постолами, угинається, усміхається, і живе. Такого букету живих квітів Ню Йорк не бачив давно.

„Яствія і питія" було на ярмарку доволі. Про це подбали жертвенні трудівниці СУА. Наші преславні вареники, щедро прикрашені шкварками, відвойовували собі місце, не гірше безсмертного Щедрика. Вареники гостям смакували. Найкращим доказом на це був факт, що пані Душник в товаристві Ладжа тричі просила вареників з добавкою квасної сметани.

А ті, що перебрали мірку, змішавши вареники з голубцями і ковбасою з капустою, мали змогу відвідати лікарську канцелярію зараз напроти церкви, яка стояла ввесь час до послуг ярмарковим „болільникам" із написом на одвірку — „Вітайте!"

Не було на ярмарку каруселі, проте крутилися-метушилися невтомно матері учнів школи святого Юра. Їхні барвисті станки стягали цікавих глядачів. Та й я піддалась ярмарковій спокусі, купивши керамічне намистечко в мисткині Слави Геруляк.

Об'єднання ОМУА влаштувало у власних приміщеннях душевний пир із грою на „високу ставку". У грі приймали участь аси, королі і дами. Було вино і на закуску — слово. Не було столітніх мистців, та були ті, чиї плечі уже похилились від довгого двигання мистецьких тягарів.

Український Музичний Інститут, що скоро буде ювілятом (25 літ), частував гостей двома добірними бенкетами. Почесними гістьми були: Бах, Пуччіні, Мендельсон, Фоменко, Грудин, Нижанківський. А може і гості з портретів зійшли на той час зі стіни, щоб бути ближче фортепіяну . . .

В авдиторії святого Юра теж не вмовкала пісня, теж відбувались концерти і ми, — наситившись мистецтвом по самі вінця, напившись з келихів вражень і позбивавши лякерові носики черевичків ледве тяглися додому під зеленими, синіми і червоними парасольками.

Ярмарок, ярмарок на нашому славному „Давнтавні".

Напрацювався дехто біля нього, набігався, натомився. Спасибі Йому за це!

Про потреби українсько-польського порозуміння

I

Чікаґо (ПТ) — Кость Зеленко має вже своє визначне місце в дискусії про потреби українсько-польського порозуміння. Його вклад в цій ділянці поважний. Він написав багато статтей в українській і польській пресі на еміґрації, в яких переконливо стверджує, що обидва народи мусять співпрацювати у боротьбі за незалежність. Його статті в значній мірі причинилися до злагіднення напруження і усунення ворожнечі поміж нашими народами, які впродовж століть обтяжують наші взаємини. Крім журналістичної діяльности, Зеленко від багатьох літ працює в Українсько-Польськім Товаристві в Лондоні. Це товариство влаштовує з успіхом культурні імпрези та дискусійні вечори. Його ім'я відоме вже як українським, так і польським політичним колам і з його приїздом до Чікаґо було багато зацікавлених послухати його арґументів. Впродовж однотижневого побуту в Чікаґо ми мали нагоду бути свідком кількох його виступів на міжетнічних, зокрема українсько-польських зустрічах.

Бенкет Ради Приязні.

13-го березня 1976 р. у залі Собору св. Володимира в Чікаґо відбувся бенкет Ради Приязні народів Середньо-східньої Европи, чехів і словаків (федералістів), поляків, сербів і українців. Були також представники білорусинів, литовців і латишів. Бенкетом провадив проф. Василь Маркусь.

Головним промовцем цього вечора був К. Зеленко. У своїй промові він вірно насвітлив сьогоднішній стан східньо-европейських народів. Він ствердив, що народи під рубрикою „сателітів" не є в багато кращому становищі, чим неросійські народи СССР. Сателіти також поневолені, як і республіки СССР. Зеленко підкреслював конечну потребу толеранції і солідарности між східньо-европейськими народами та спільної боротьби проти спільного ворога — Москви.

Так званий „детант" Зеленко схарактеризував, як обман вільного світу і наївність американців, бо СССР все більше користає з детанту, ніж захід.

У справі французьких й італійських комуністів, що нібито демократизуються відкиданням слів „диктатура пролетаріяту", Зеленко, покликаючись на західньо-европейську пресу, уважає, що це може бути новою тактикою Москви довести до замішання і послаблення відпорности Заходу та ізоляції від ЗСА, тобто, будь-яким способом добитися до влади, а тоді по-своєму робити.

Сьогодні східні европейські народи не тільки якнебудь існують, але вони різними формами протиставляться силі Москви. На доказ цього Зеленко пригадав ряд давніших і теперішніх прикладів спротиву окупантові.

Вечерю поблагословив о. протопресвітер Федір Білецький молитвою за дружню співпрацю народів, репрезентованих у Раді Приязні. У мистецькій частині бенкету від українців виступили бандуристи ОДУМ-у під мистецьким керівництвом Анатолія Луппо з українськими народними й сучасними піснями Китастого, Майбороди та інших композиторів. Від поляків — оперовий соліст Степан Віцік (тенор), який відспівав польські народні пісні й оперові арії.

На цей бенкет напередодні правиборів несподівано для гостей завітав на кілька хвилин губернатор стейту Ілліной Дан Вокер. Кандидуючи наново на губернатора стейту як незалежний демократ, Вокер представив свої погляди та політичну плятформу. Політики знають, що треба кому говорити. Він сильно наголошував забуті прикмети родинного життя: коли батьки виховують дітей, а коли батьки постаріють, то діти допомагають батькам, замість висилати їх у старечі доми так, як тепер звичайно практикується. Вокер прагне до повернення старих добрих людських звичаїв і моральности. Хоч Америка уважається державою злиття народів — „мелтінґ пат" — Вокер виявив свою пошану до тих, що зберігають традиції та культуру свого походження і цим збагачують З'єднані Стейти.

Господарями цього третього вже річного бенкету Ради були українці. Успіх імпрези завдячується орґанізаторам, членам української групи — проф. В. Маркусеві, інж. В. Ростунові, Ф. Ревенкові, д-ру П. Турулі, гостеві з Англії та ансамблеві бандуристів філії ОДУМ-у.

Доповідь Зеленка для польського середовища.

Чергового дня Кость Зеленко виступив з доповіддю польською мовою в домі польських ветеранів. Присутніх на доповіді було понад сто осіб, в тім кільканадцять українців. Обширне звідомлення з доповіді вмістила польська чікаґська газета „Дзєннік Звйонзкови", з якого подаємо в перекладі деякі виїмки:

Прелеґент виголосив надзвичайно цікаву доповідь на тему сучасних польсько-українських взаємин. На вступі він подав історичний нарис, наголошуючи два етапи: війна з турками 1621 р. і найславніша в тій війні перемога під Хотином та роля, яку відіграв тоді отаман Конашевич-Сагайдачний. Доба Хмельницького та кривава війна, в якій ані козаки не закріпили окремої держави, ні Польща не осягнула перемоги. У висліді аналізи минулого треба ствердити, що злучені ми перемагали, розсварені програвали.

Сьогодні обидва наші народи поневолені Москвою. Щоправда ступені поневолення не однакові. Образово можна це показати так: Україна на короткому ланцюзі, Польща на довшому. Але Кремль держить кінці обох ланцюгів і, як захоче, може кожночасно скоротити будь-який ланцюг на декілька кілець.

Прелеґент підкреслив, що після росіян, поляки й українці найчисленніші народи в тій частині Европи. Порозуміння між поляками й українцями буде фундаментом і заохотою для співпраці поміж іншими поневоленими російським імперіялізмом народами. На думку прелеґента Совєтський Союз боїться передовсім двох речей: загрози з Китаю і польсько-українського порозуміння. При угодовім наставленні Заходу супроти Совєтського Союзу і байдужости щодо поневолених Росією народів ми можемо полягати тільки на власні сили, тому питання польсько-українського порозуміння під сучасну пору є питанням першочерговим.

Прелеґент виявив величезне знання матеріялу і всі тези спирав на джерелах та логічних обоснуваннях. Своїм тактом і оправданим підходом до слухачів досягнув того, що дражливі й емоційні питання доповіді ставали для багатьох справжнім душевним пиром. Доповідь присутні часто переривали оплесками признання.

(Продовження буде)

Еґню виступив проти „сіоністів"

Балтіморе, Мд. — Колишній віцепрезидент ЗСА, Спіро Еґню, виступаючи на телевізійній програмі „Тудей", що її передала станція НБС (канал 4) у вівторок, 11-го травня ц. р., і на якій була обговорювана його книжка-роман „Рішення Канфілда" — осудив „сіоністів" кажучи, що „вплив сіоністів дезорієнтував американську політику на Близькому Сході". Інтерв'ю, чи радше обговорення згаданої книжки Спіро Еґню переводили відомі репортери Барбара Волтерс і Джім Гарц. Барбара Волтерс звернула колишньому віцепрезидентові увагу, що він у своїй книжці говорить про „жидівські інтриґи і жидівські впливи в Конґресі ЗСА" і що він про це думає, Еґню не тільки підтвердив це, але додав, що й „американська преса піддержувала справу сіоністів".

Після виступів Еґню представники жидівських організацій вислали на його адресу і адресу телевізійної станції протестні листи, в яких заявляють, що виступи Еґню є тенденційними і що колишній віцепрезидент має ділові зносини із Савдійською Арабією та іншишми арабськими країнами.

ВИЙШЛА ДРУКОМ КНИЖКА:

ІВАН КЕДРИН

ЖИТТЯ — ПОДІЇ — ЛЮДИ

„СПОМИНИ і КОМЕНТАРІ"

Ціна: $20.00 і 50 ¢ на пересилку.

Книжка у твердій темно-блакитній полотняній обкладинці, з золотими літерами, роботи мистця БОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО.

Книжка має 724 сторінки, які охоплюють такі головні частини з багатьма підтитулами: Від Автора: як постала ця книжка. Дитинство, Академічна гімназія у Львові. І Світова війна, військо, полон. 1917-1920 в Україні. 1920-1923 Відень. 1923-1939 у Львові й Варшаві. Вибух Другої світової війни. Інсбрук 1948-1949. В Америці 1949-1975. Додаток (історичні документи). Бібліографія і Список прізвищ, які охоплюють 1,539 осіб.

Замовлення і належність проситься висилати:

Svoboda, P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303
Arka, 48 E. 7th Street, New York, N.Y. 10003
Orest Horodyskyj, 3308 West Palmer, Chicago, Ill. 60647
Surma, 11 East 7th Street, New York N.Y. 10003
Ukrainian Book Store, P.O. Box 1640, 10207 — 97th Street, Edmonton, Alta., Canada T5J 2N9
Chervona Kalyna, P.O. Box 507, Church Street Station, New York, N.Y. 10008

POEMS WANTED

The NEW JERSEY SOCIETY OF POETS is compiling a book of poems. If you have written a poem and would like our selection committee to consider it for publication, send your poem and a self-addressed stamped envelope to:

NEW JERSEY SOCIETY OF POETS
71 Paterson Street
New Brunswick, N.J. 08901

Увага! Увага!

Члени ОбВУА в Ню Йорку!

1) СХОДИНИ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ в СУБОТУ, 22 ТРАВНЯ 1976 р. в УНДомі, при Другій Авеню в Ню Йорку, кімната ч. 25, в в год. 6-ій вечора. ДОПОВІДЬ прочитає д-р С. РІПЕЦЬКИЙ на тему: Симон Петлюра, як організатор Українського Війська.
2) Закликаємо всіх Членів ОбВУА до масової участи в Заупокійних Богослужбах за Душу Головного Отамана СИМОНА ПЕТЛЮРИ, що будуть відслужені з приводу 50-річчя Його трагічної смерти на цвинтарі в БАВНД БРУКУ, в НЕДІЛЮ, 23-го ТРАВНЯ ц. р. в год. 10-ій ранку.

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА НЮ ЙОРК

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

П'ятниця, 21-го травня 1976 р.

В Е Ч І Р

на пошану Івана Франка

у 120-річчя з дня народження і 60-річчя смерти.

Беруть участь:

Д-Р ЛУКА ЛУЦІВ і Д-Р МИКОЛА ВАЦИК

У музичній частині вечора:

МИРОСЛАВ СКОРИК — „ВЕСНА" —

Кантата для солістів, мішаного хору і симфонічної оркестри до слів І. Франка (з стереозапису).

Початок год. 7:30 веч.

45-ий Відділ СУА

ім. СОФІЇ РУСОВОЇ в ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж.

— улаштовує —

ВИСТАВКУ КАРТИН

в якій візьмуть участь:

Ірина Феденишин, Люба Мазяр, Наталія Содоль та Неля Ґерус

Виставка і продаж картин відбудуться

в неділю, 23-го травня 1976 р.

від год. 8-ої рано до 3-ої по полудні

в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ (за церквою) СВ. ВОЛОДИМИРА

при Grier & Grove Avenue, Елизабет, Н. Дж.

Просимо Членство СУА і Українське Громадянство відвідати цю виставку.

ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

важливу ділянку діяльности Єфремова, який писав швидко і гостро, реаґував на події дня. Журналістична праця Єфремова важлива не тільки для студіювання історичних подій перших трьох десятиліть 20-го століття, вона також важлива для розуміння Єфремова, як літературознавця. Багато місць у його „Історії українського письменства" та в інших наукових працях по суті становлять високоякісну журналістику. Його праця в літературознавстві і журналістиці була взаємнопов'язана і в її ідейному спрямуванні, а часом і в тематиці.

З великого числа публіцистичних писань С. Єфремова Голубенко зупинився на тих, що стосувалися проблем українського національного відродження і українсько-російських та українсько-жидівських відносин — того дивовижного трикутника, в якому в силу історичних подій опинилися ці три народи.

На думку Голубенка, журналістика Єфремова має всі атрибути високої фаховости.

Матеріяли до біографії С. О. Єфремова і його громадсько-політичної діяльности

Проф. Григорій Костюк у доповіді „С. О. Єфремов і В. Винниченко" проаналізував особисті і громадсько-літературні взаємини між двома велетнями українського літературного процесу початку 20-го століття. Їх взаємини були напружені, бо, на думку Костюка, їх погляди на літературу і її місце в культурному житті народу були цілком протилежні, так як і їх розуміння ролі і обов'язків письменників. Звідси гостре, часто тенденційне ставлення Єфремова до творчости Винниченка, і навпаки. Хоч Винниченко поважав Єфремова, як людину, але говорив про нього, як про „солодкавого народницького публіциста".

В громадсько-політичній ділянці Винниченко був революціонером, довгі роки перед революцією 1917 р. був у підпіллі, у нелеґальному становищі. Єфремов, навпаки, був культурником, що для своєї праці використовував леґальні можливості у Російській імперії. Він „не робив революції", але леґальними способами підготовляв Українську Революцію. Обоє у 1906 році були заарештовані і з півроку сиділи в одній камері у Лук'янівській тюрмі у Києві. Товариство зрівноваженого Єфремова було розрадою для нервового Винниченка.

Хоч підпілля не розуміло значення леґальної праці Єфремова, вона відіграла величезну ролю в українському відродженні. 1907 року він став редактором першого українського часопису „Рада". Був засновником видавництва „Вік". Як публіцист був дуже популярний.

Гість з Канади, історик Марко Антонович у своїй доповіді „С. О. Єфремов і Київський гурток молоді О. Кониського" висвітлив маловідомі факти з біографії Єфремова, зупинившися на психологічному аспекті формування Єфремова — впливах на нього О. Кониського і їх взаємовідносинах.

Єфремов учився у духовній семінарії у Києві, де належав до Української Громади. Пізніше склав іспит за курс гімназії і пішов до університету. Змолоду цікавився літературознавством, мовознавством і шевченкознавством.

У 80-х роках минулого століття було два осередки, коло яких гуртувалась українська молодь: родини Косачів і Старицьких та гурток О. Кониського. Перший осередок був лівішого напрямку, тяжів до ідей Драгоманова. Там були Леся Українка, Іван Стешенко, Максим Славінський. Коло Кониського гуртувалась молодь більше правого і сказати б „національного" напрямку. З цього гуртка вийшли такі українські діячі, як В. Доманицький, Ф. Матушевський, В. Дурдуківський, С. Єфремов, О. Лотоцький. Хоч пізніше, у 90-х роках, вони не творили формальної організації, але були в постійному зв'язку. Ідеї О. Кониського вплинули на все життя Єфремова. Хоч на початку 20-го століття він захопився ідеями Драгоманова і критикував Кониського, але завжди тепло згадував свого учителя.

Другий гість з Канади, Валеріян Ревуцький, професор Університету Брітанської Колюмбії у Ванкувері, доповів про листування Єфремова з Іваном та Софією Тобілевича. Ці листи з початку 900-х років відкривають велику любов Тобілевича до народу, землі, праці, його гуманізм та його сарказм до міщанства. Листування з Тобілевичами Єфремов використав у своїй монографії про творчість Івана Тобілевича.

Закриття конференції

На закінчення представник Управи Академії подякував від імени Управи всім доповідачам і численній авдиторії, що зібралась, не зважаючи на спеку, щоб вшанувати видатного сина українського народу Сергія Олександровича Єфремова. Зокрема велика подяка професорові Г. Костюкові за його ініціятиву та організацію цієї конференції. Не зважаючи на свої численні обов'язки, проф. Костюк стежить за історичним календарем і систематично пригадує нам наше цікаве, хоч і трагічне минуле.

Голова Літературознавчої Секції Академії, проф. Г. Костюк, у своєму виступі висловив сподівання, що всі проголошені доповіді будуть надруковані. Ця конференція — лише початок студій над життям і науковою творчістю С. Єфремова, що був першим істориком українського письменства у повному сенсі цього слова.

Л. Дражевська

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.

повідомляє, що

ASSOCIATED MUSIC TEACHERS LEAGUE OF NEW YORK, INC.

влаштувала компетицію, в якій перше місце здобули теж троє визначних учнів УМІ —

РОБЕРТ ДУРЗО — кл. Д. Каранович
МАРТА МАЧАЙ — кл. М. Байлової
СОНЯ ШЕРЕҐ — кл. К. Чічки-Андрієнко

КОНЦЕРТ ПЕРЕМОЖЦІВ

— відбудеться —

22 травня 1976 р., год. 2 по пол.

в CARNEGIE RECITAL HALL в НЮ ЙОРКУ

В СИРАКЮЗАХ ВІДБУВСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„кубізму", мистецької течії початку XX ст., попередника абстрактного мистецтва.

Виставка народного мистецтва, під керівництвом п-і Марії Карпишин, включала експонати з усіх частин України: писанки, кераміку, інкрустовані вироби, жіночі народні строї, чоловічі вишивані сорочки, намиста з дукатів, переплітані коралями, та серію ляльок в народній одежі. Експонати українського народного мистецтва включали цінні речі з приватної збірки Володимира Пилишенка, професора мистецтва Браклортського університету. Виставка образотворчого і народного мистецтва була підготована дуже естетично і по-мистецьки; її подивляли сотні відвідувачів та вписувалися в „книгу гостей".

Ювілейний концерт відбувся в неділю, 2 травня ц. р., в залі „Керієр Театр" о год. 7-ій веч. Програма почалася співом американського і українського гимнів у виконанні Андрія Добрянського, бас-баритона Метрополітальної Опери в Ню Йорку, який під цю пору з Метрополітальною Оперою відбуває турне по Америці.

Проф. д-р Микола Богатюк, голова Комітету 200-річчя і 100-річчя, у своєму привітанні англійською та українською мовами згадав трагічне положення, в якому знайшовся під цю пору український нарід в Україні, вклад українських іміґрантів у розбудову американського життя, досяги американських українців, зокрема в ділянці науки та організаційного життя.

В першій частині концерту Андрій Добрянський відспівав „Пісню про Довбуша" Д. Задора, ліричну пісню „Дивлюсь я на небо" В. Заремби та могутню „Думу про Матір-Україну" М. Вериківського. Рената Бабак мецо-сопрано Львівської опери та Большого Театру, яка вибрала волю три роки тому, співаючи у славнозвіснім опернім театрі „Ля Скаля" в Міляні, Італія, виконала арію Варвари з опери „Богдан Хмельницький" К. Данькевича, ліричний романс „Айстри" М. Лисенка, „Засумуй трембіто" О. Нижанківського та „Жита" А. Гнатишина.

Фортепіяновий супровід був у руках концертового пяніста Томи Гринькова, молодого українця третього покоління з Пенсильвенії, що його „віднайшов" на музичному фестивалі в Нюпорті нещодавно Андрій Добрянський і з того часу почалася їхня професійна дружба. В особі Томи Гринькова Рената Бабак і Андрій Добрянський найшли ідеального партнера. Бабак-Добрянський-Гриньків — це сьогодні неперевершене тріо. Танцювальний ансамбль СУМА „Одеса" під керівництвом Петра Луцишина виконав українські народні танці „Гречаники" та „Веснянку".

В другій частині програми Андрій Добрянський виступив з музичною сустою „Пастелі: Світанок, день, вечір, ніч" К. Данькевича до слів П. Тичини, та піснями „А мій батько орендар" Стеценка і французькою „Ле шеваль бронз" Обера.

Рената Бабак виконала „Виростеш ти сину" П. Майбороди до сл. В. Симоненка, „Вечірню пісню" К. Стеценка, арію Сантуцци з опери „Кавалерія Рустікана" Маскаьї і арію „Габанера" з опери „Кармен" Бізе. На надаток Рената Бабак відспівала неаполітанську пісню „Катарі" та арію Одарки з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського. На закінчення концерту танцювальний ансамбль СУМА „Одеса" виконав танці „Запорожець" та „Гопак". Студенти середньої школи Христя Клюфас і Андрій Богатюк, як вияв вдячности і признання, вручили солістам китиці троянд.

Український Фестиваль 200-річчя і 100-річчя був величною і цікавою культурною подією для Сиракюзької громади, яка залишила у присутніх почуття вдоволення, гордости з свого українського походження та глибоких переживань.

Дальші цьогорічні святкування включають організовану поїздку автобусами до Вашінґтону для участи в маніфестації в рамках Українського Тижня (26 червня), виступ хору „Сурма" на Фестивалі хорів в Сиракюзах (13 червня), участь в місцевих святкуваннях Дня Американської Незалежности (4 липня), спільній імпрезі Комітету Поневолених Націй (17 жовтня) та Бенкеті 200-річчя і 100-річчя для вшанування українських піонерів-іміґрантів, які поклали основи під українське організоване життя міста Сиракюз та околиці. Також готується публікацію про українців в Сиракюзах.

Міністер торгівлі Арґентини...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му континенті. В пам'ять свого покійного чоловіка п-і Марія Федан була уфундувала кілька стипендій, з яких скористало кілька українських професіоналістів в Канаді.

Як інформує „Веллі Нюз Діспеч", основним завданням д-ра Браво як міністра торгівлі в новому уряді президента Хорхе Рафаеля Віделі є устабілізувати торговельні відносини Арґентини з іншими країнами, запевнити більший експорт сільсько-господарських продуктів, устабілізувати ціни і припинити інфляцію. В загальному, каже газета, арґентинська преса похвально висловлюється про заходи д-ра Браво, на заприсяженні якого був присутній президент Віделя, що уважається особливо вимовним фактом в арґентинських урядових кругах. Вже в квітні цього року, д-р Браво відбув ряд зустрічей з представниками промислу, робітництва і сільського господарства в цілях наладнання внутрішніх економічних відносин, які причинилися частинно до упадку уряду Ізабелі Перон.

До часу його найменування на міністра торгівлі минулого березня, д-р Браво очолював свій власний дослідчий економічний інститут в Буенос Айресі і викладав економію в місцевому католицькому університеті.

Газета в дальшому відмічує, що Ірина і Ґільєрмо Браво часто відвідують ЗСА і Канаду в товаристві своїх вже замужніх двох доньок, Моніки Марії Браво Федан де Родріґез з Буенос Айресу і Патриції Марії Браво Федан де Ортечо і Армаза з Ля Пазу, Болівія.

Ґюстон на пошану Патріярха

В суботу, 27-го березня ц. р., заходом Відділу Т-ва за ПУ УКЦеркви в Ґюстоні, Тексас, Святочними Сходинами відсвятковано День Народження Блаженнішого Патріярха Йосифа І-го. Святочні Сходини відбулися в залі УКЦеркви з короткою програмою, на тлі гарно удекорованої сцени. На головній стіні виднів образ Ювілята прикрашений вишиваним рушником, нижче й по боках — ювілейні дати. Над образом висів тризуб.

Святочні Сходини відкрив голова Відділу Т-ва, Богдан Гірка, привітавши присутніх, а хор УКЦеркви молитвою „Отче Наш", розпочав імпрезу. Змістовну доповідь про Духового Велетня і Мученика за Помісну УКЦеркву і український нарід, виголосив д-р Іван Богачевський. В доповіді він подав ряд подій зі життя Блаженнішого.

Доповідь прелеґент закінчив внеском многоліствія Патріярхові, що його церковний хор відспівав.

Марта Шаран, зі Сиракюз, студентка журналістики і гри на фортепіяні, в Форт Ворт, Тексас, відрецитувала „Слово" маестра Йосифа Гірняка і молитву „Отче Наш" поетеси Зої Когут. Вона виконала цю рецитацію з прекрасною дикцією. Хоча роджена в Америці, володіє чистою українською мовою. Українська спільнота може бути горда з цього роду молоді, як Марта.

На закінчення церковний хор відспівав „Боже Великий".

Над підготовою імпрези працювало лише дві особи, Богдан Гірка і Віктор Балабан, докладаючи зусиль щоб гідно відсвяткувати цей небуденний Ювілей. Всі видатки зв'язані з імпрезою покрив член управи і за це йому велике спасибіг.

М. Л.

МАРІЯ ЯРОСЛАВА МУЗИЧЕНКО

З ДОМУ ВРЕЦЬОНА

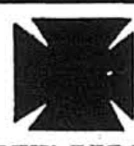
26 квітня 1913 — 17 травня 1976

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Вуйка

бл. п. о. ПАВЛА ТЕОДОРОВИЧА

складають 50.00 долярів на стипендійний Фонд в Бразилії —

Юрій й Анна ЛОПАТИНСЬКІ

У ШОСТУ СУМНУ ДЛЯ НАС, БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього

МУЖА, БРАТА, ДІДУСЯ І ВУЙКА

бл. п. Інж. МИХАЙЛА ФРАЙТА-ХАРОВА

уже відслужені і будуть відслужені

БОЖЕСТВЕННІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у Церкві РОЖДЕСТВА ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ, S. Paulina, Південь ЧІКАҐО, 20 БЕРЕЗНЯ 1976 р., о год. 10-ій рано;
у БРАЗИЛІЇ, 23-го ТРАВНЯ 1976 р.;
у СВЯТІЙ ЗЕМЛІ, 2-го ЧЕРВНЯ 1976 р.;
у КАНАДІ, 27-го ТРАВНЯ 1976 р.;
в РИМІ, 27-го ТРАВНЯ 1976 р.

Про ласкаву участь на Службі Божій і молитвах за спокій Душі Покійного Друзів і Знайомих щиро просять в глибокому смутку —

ДРУЖИНА, ДОНЯ з Родиною
І СЕСТРА з Родиною

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ ЗСА і КАНАДИ

Ділимося сумною вісткою із Членами і всією Українською Громадою, що 3-го травня 1976 р. в Торонті, Канада, упокоївся в Бозі на 78 році життя, наш довголітній ЧЛЕН І КОЛЕҐА

бл. п.

Д-р АНТІН МОСПАНЮК

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в Торонті, 6-го травня 1976 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА ОУВЛ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ ХОРУ „ДУМКА" В НЮ ЙОРКУ

з нагоди 25-річчя свого існування

Неділя, 23 травня 1976 р., год. 8-ма веч.

TOWN HALL, 123 W. 43rd St.

(Bet. 6th Ave. & Broadway), NEW YORK

Гостинний виступ АНДРІЯ ДОБРЯНСЬКОГО

Диригент — С. КОМІРНИЙ

Квитки до набуття в крамницях: Арка, Еко та при касі.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п. інж. Юрія Пясецького

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в суботу, 29-го травня 1976 р., о год. 9-ій вранці в церкві Св. о. МИКОЛАЯ в ТОРОНТІ

Родина просить Друзів, Приятелів і Знайомих узяти участь у відправі, або згадати Покійного в цей день у молитвах.

Замість квітів на могилу Дорогій Товаришці молодих літ

бл. п. Стефі Криницькій

складаю 25.00 долярів на поміч у Бразилії.

Олена і Юрій ЧОРНИЙ

ОЧІ ГРУЗІЇ ЗВЕРНЕНІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му і поборюємо першу", — заявила одна із співрозмовниць жінок. Приблизно 30 відсотків грузинських дітей навчаються у школах з російською мовою навчання. Дехто навіть міняє чи скорочує своє ім'я, наприклад з Наталії на Наташу, але в загальному процес русифікації поступає тут дуже повільно у порівнянні з іншими республіками СССР.

Очевидно, Компартія Грузії вела і веде постійно пропаґандивну кампанію проти релігії, стародавніх традицій, релігійних відправ звичаїв, приношення в жертву звірят на таких церемоніях, з чого грузини відомі у цілому Совєтському Союзі. Автором і промотором цієї кампанії є сам шеф Компартії Грузії Едуард А. Шеварднадзе, про якого ходять незлічимі анекдоти між народом. Така кампанія ведеться тепер в першу чергу проти членів Компартії і високо поставлених функціонарів, серед яких поширюється корупція. Але грузинські функціонарі не ставляться надто серйозно до заряджень „згори". „Ми не можемо всего викорінити при допомозі хотіння", — заявив жартівливо один з редакторів комуністичної газети. І ці слова правдиво віддзеркалюють сьогоднішню ситуацію в Грузії.

ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОМІТЕТ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ватися найбільш інтенсивне святкування. Нашій Митрополії призначено керівну ролю під час Божественної Літургії візантійського обряду. Це вирізнення є признанням нашій Церкві домінуючого значення поміж Церквами східних обрядів. Для Українського Релігійного Концерту призначено найкращу залю в місті „Академі оф Мюзік" в найбільш відповідний для людей день, — у п'ятницю вечором. Треба брати під увагу це, що різні державні народи зголошували також свої концерти. У приміщеннях „Сивік Сентер" є загальна виставка церковного мистецтва. Наша Церква одержала окреме місце для виставки тільки нашого церковного мистецтва, показу нашої Церкви у вільному світі й показу нашої переслідуваної Церкви в Україні. Навіть офіційну відзнаку Евхаристійного Конґресу дозволено змінити згідно з нашими церковними приписами і звичаєм, признаючи окремішність, рівноправність і рівнорядність Української Католицької Церкви зі всіми складовими частинами вселенської Церкви.

До загальної програми Конґресу включена наукова конференція про Українську Католицьку Церкву в рр. 1946-1976 під совєтським режимом. Конференція відбудеться у вівторок, 3 серпня 1976, у приміщенні Дрексель університету. Модератором є: проф. д-р Петро Стерчо, а доповідачами: Преосв. Василь Лостен, о. д-р Атаназій Пекар і проф. д-р Лев Добрянський.

Восени 1975 Митрополит Кир Амврозій найменував Преосв. Кир Василя Лостена головою Евхаристійного Комітету нашої Митрополії, о. монс. Степана Сулика дієцезальним координатором для духовної обнови, а о. Мартина Канавана координатором і відпоручником до Центрального Евхаристійного Комітету. Членами Комітету є: о. монс. декан Мирослав Харина, д-р Петро Стерчо, проф. у Дрексел університеті й голова Відділу УККА, а мґр Іван Скочиляс є секретарем. Сестра Тома Гриневич, ПДМ, очолила Комісію для підготови програми для молоді, що відбудеться 6-го серпня. Окремо священики опрацьовують програму на день 2 серпня 76, коли то має бути цілоденна Адорація перед Найсвятішими Тайнами у нашій катедрі, щоб подякувати Христові за ласки й перепросити за провини. О. монс. Михайло Федорович і о. Лев Моско приготовили брошуру про нашу Церкву, яку одержать прочани в часі Евхаристійного Конґресу. В підготовчих працях для Конгресу працювали: о. Тарас Дурбак, о. Михайло Пиріг і о. д-р Мирослав Любачівський, приготовляючи потрібні проповіді. Зорганізовано окрему Комісію під головуванням п. Маріяна Капія для об'єднання парафіяльних хорів. Викінчує свою працю Комісія для влаштування Концерту. Інтенсивно опрацьовує пляни Комісія для влаштування вистави у „Сивік Сентер". Сестри Василіянки й Сестри Служебниці приготовили потрібні речі й ризи для Божественних Літургій та 90 тисяч частиць. О. монс. Роберт Москаль очолив Фінансову комісію. Роман Швед приготовляє матеріял, щоб полегшити прочанам орієнтацію в місті.

Комітет розіслав всім парафіям аплікації, потрібні для одержання білетів вступу на різні торжества Конґресу. На всі Богослуження білети вступу є безплатні, але їх треба мати. Крім того, Комітет розіслав наші програмки й потрібні вияснення всім парохам для розповсюдження поміж вірними.

Узгіднення програм і всі технічні справи Комітет підготовив, а тепер приступив до організування окремих Комісій для переведення наміченої програми. Комітет запросив на нараду представників всіх католицьких товариств і організацій, що діють у нашій Митрополії, щоб створити біля 20 різних Комісій для практичної праці й переведення наміченої програми. Саме тому, що Евхаристійний Комітет є суто релігійним торжеством — то всі католицькі установи й організації повинні і мають взяти участь у працях, щоб якнайкраще перевести намічену програму.

Ряд парафій організують прощі. Вірні приготовляють народні строї, бо є дуже побажаним, щоб якнайбільше прочан були убрані в нашу народну ношу.

Найбільш чисельна участь побажана, щоб виявити перед цілим світом, разом зі всіми католиками, набожність до Пресвятої Евхаристії, зарепрезентувати наявність нашої Церкви у вільному світі, показати красу нашого обряду й тисячлітню християнську культуру українського народу.

Комітет звернувся до всіх парохів з проханням, щоб заохотили вірних до чисельної участи, зокрема у наступних торжествах:

1 серпня 76 о год. 6-ій по полудні у Торжественній Процесії;

2 серпня 76 о год. 2-ій по пол. у Науковій конференції;

6 серпня 76 о год. 8-ій вечором — Український релігійний концерт;

7 серпня о год. 10-ій рано — Божественна Літургія;

7 серпня 76 о год. 5-ій по полудні Божественна Літургія в приміщенні „Стадіон Ветеранів".

Порядковою службою керуватимуть бувші вояки Першої Дивізі Української Народної Армії.

Рецензія, яку приємно писати

(Концерт чоловічого хору „Прометей" з Філядельфії в Чікаґо)

На знімці: Хор „Прометей" з Філядельфії. Посередині акомпаньяторка Галя Мазурок та диригент хору Михайло Длябога.

Весняний мистецький сезон в українському Чікаґо розпочавсь цього року дуже щасливо. Ми мали нагоду пізнати та послухати двох молодих мистців-майстрів в особах Адріяна Британа та його акомпаньятора Томи Гринькова.

Друга цікава мистецька імпреза — це вечір присвячений письменникові Романові Завадовичеві. Тут глядачі запізнались ближче з творами — казками для дітей, котрі то самі діти прекрасно вивели на сцені, залишаючи побажання повторити ту прекрасну імпрезу для молоді і старших.

Третя мистецька атракція — це гостинний виступ чоловічого хору „Прометей" з Філядельфії під батутою молодого маестра-дириґента Михайла Длябоги, з участю відомої співачки Марти Кокольської — Мусійчук та спільної акомпаньяторки Галі Мазурко.

Мушу зазначити, що я не пишу рецензій, критик чи вражень з концертів із-за різних причин, але було б дуже несправедливо проминути мовчанкою таку високо-мистецьку імпрезу, з участю великої групи любителів вокального мистецтва. Не помиляюсь, коли назву хор „Прометей" з Філядельфії найкращим українським чоловічим хором. На те склались різні прикмети того хору, який треба розглядати і оцінювати в цілості. Немає на світі мистця, якому не можна б дещо закинути. Тому мистців треба оцінювати загально, як індивідуальність характеру, виразовости та стилю. Тому і я хотів би в рамках тієї скромної і короткої рецензії дати загальну оцінку чи враження про хор „Прометей" з Філядельфії, бо він на те вповні заслуговує.

Сама поява хору робить свіже враження, бож велике число молодих хористів надає хорові молодого вигляду (хай це не смутить хористів-ветеранів, бо вони зате втішаться іншими прикметами, так потрібним кожному хорові). Цьому виглядові йдуть в парі свіжі, чисті, гнучкі голоси, які, під майстерною рукою дириґента Длябоги, набирають різних кольорів, а все те разом творить живий та барвистий образ. Так, образ, бо й голосами, при допомозі думки, можна і треба малювати пісню кольорами голосів, їх модуляцію та нюансами. Щойно тоді пісня набирає характеру, щойно тоді вона живе, щойно тоді можна її розуміти, відчути та сприймати. Ніяке мистецтво не любить насильства. З ним треба бути чесним і його розуміти, в чому допомагає наука і музичне образовання, так дуже потрібне дириґентам хору.

В тому відношенні маестро Длябога є мистець, не зважаючи на його молодий вік та практику. Тут можна відчути прородний талант оформлений музичним знанням та лоґічною розв'язкою даного твору. Не завжди і дириґентові вповні вдається відтворити твір іншого мистця, а не раз треба і виломатись із шабльонової форми чи музичних законів, щоб підкреслити якусь фразу чи зворот або слово у пісні. Коли воно себе оправдає — промах не великий.

Що хор „Прометей" розуміє свого дириґента і разом відчуває, це чути було по кожній фразі виконуваних творів. Годі входити в деталі та обговорювати кожен твір, про що я вже раніше згадав. Кожен концерт треба розглядати як цілість, а щойно тоді буде видно, який образ залишиться у слухача пересічного та слухача вибагливого.

Програма концерту цікава, відважна та добре побудована. Я особисто хотів би почути більше таких композицій, як „Лісова Серенада" — Шуберта. Малий відділ чужих композиторів піднесе напевно вартість програми. За „Думу про Вірність" пера самого маестра Длябога ґратулюю та заохочую до компонування інших пісень. У творах народ. характеру пробивалась свіжість звучання та розмах і дисциплінована свобода. У творах технічно чи вокально трудніших, домінувала культура, техніка, дисципліна фразування, а усе те мусить бути доказом культури дириґента і хору.

Тому що в хорі є багато молодих співаків, треба добре працювати над дикцією та доброю артикуляцією. Це дуже важливе для співу, та допомагає емісії голосу, бож гарний спів — це гарна, продовжена мова. Ц ерівнож відноситься і до солістів хору „Прометей", яким треба допомогти сконцентрувати свої голоси, а з допомогою модуляції вони будуть різними і цікавими у звучанні.

В особі співачки Марти Кокольської-Мусійчук хор знайшов доброго партнера. Вона відома у Чікаґо і кожна її участь у імпрезах втішається успіхом. Можливо, що цікавіший та відмінний вибір репертуару краще доповнив би цілість концерту та дав би співачці ще краще себе виявити. Радо послухали б співачку у власному, індивідуальному концерті. Раджу на будуче не співати, як наддаток композиції присвячені мужеським голосам („Колись дівчино мила"), бо тоді будуть чоловіки співати „Ой, казала мені мати" або щось подібне.

Поява на концерті молодої акомпаньяторки Галі Мазурко була приємна та музично і мистецько цікава, що збільшило і так заслужений успіх концерту. Її музичний супровід для хору і співачки був тендітним і технічним виявом, якого не так часто стрічається на українській сцені. Це надзвичайно обдарована людина, з доброю школою, умінням читати партитуру, добрим вухом та вже виробленим мистецьким смаком. У її зіграності з хором замітна солідна підготова та повна співпраця з дириґентом. В особі Галі Мазурок і хор і солістка мали прекрасного партнера, а все те разом було вислідом великого і заслуженого успіху концерту. Добірні слухачі щедро оплескували виконавців, домагаючись повторення або наддатків. Привітання голови УККА, д-ра Куляса та два коші квітів для хору від місцевого мішаного хору „Прометей" при катедрі свв. Володимира і Ольги були завершенням тієї цінної мистецької імпрези, якою був концерт чоловічого хору „Прометей" з Філядельфії.

Любо Мацюк

До ювілеїв пластових осель: „Сокіл" і „Новий Сокіл"

У повені святкувань і ювілеїв з різних причин та нагод слід нам згадати Ювілеї, які заслуговують на загальну увагу, бож вони не відносяться до однієї чи кількох осіб, а є незабутнім споминомпережиттям для соток, а, може, тисяч української молоді. Ця молодь сьогодні розійшлася по різних місцевостях із жевріючою ідеєю служіння Богові і Україні та у своїй духовості живе споминами вічно юних мрій і виконує „пластове добре діло". Таким Ювілеєм є 25-річчя пластової оселі „Новий Сокіл" коло Боффало, на якому вже відбулася сотня пластових таборів, не згадуючи зустрічі, пластові курси чи наради. Не під силу тут вкоротці переповісти всього, це вже буде завданням пропам'ятної книжечки-історії „Нового Сокола".

Роки 1950-1951 — це піонерські роки Пласту в ЗСА, але в Боффало серед пластунства, в гурті якого опинився Начальний Пластун Сірий Лев, зроджується ініціятива пл. сен. Маріяна Борачка закупити оселю, що здійснено і названо її у пам'ять „Сокола" в Карпатах „Новий Сокіл". І так поволі збірками, імпрезами, доходами з таборів розбудовується та найстарша сьогодні пластова оселя у Вільному Світі.

Проминуло 25 років, і Округа „Нового Сокола", в склад якої початково входили: Боффало, Клівленд, Рочестер та сусідні Пластові Станиці, приготовляється ц. р. до своєрідного відзначення цієї небуденної дати, яка так важлива у виховній праці Пласту своїми таборами, вишколом — кузнею пластових характерів. З „таборової акції" користала і користає пластова молодь не лише ЗСА, але і Канади та знаходить тут „клаптик України", який своїм положенням нагадує нам „Зелені Карпати".

Програма святкувань „Свята Весни" відбудеться 29-31 травня ц. р. зописами, Богослужбою, апелями і святочними ватрами, а відтак — 17-го і 18-го липня в часі таборів, щоб всім дати можливість бути на наших ювілейних святкуваннях. Але, святкуючи 25-річчя „Нового Сокола", не можна нам призабути нашого попередника, від якого ми перейняли назву, а саме: залишеного в Карпатах, колись такого життєдайного, „Сокола".

Якраз так склалося, що обидва Ювілеї збігаються разом, і тому Округа „Нового Сокола" не може відмовити собі тієї чести, щоб, відзначуючи „25-річчя Нового Сокола", не відзначити „50-річчя Сокола" з Карпат. В 1925 році Добродій Пласту Митрополит Андрей Шептицький передав пластунам „соняшну поляну для їхнього їхнього таборування", а в 1926 р. вже маємо на „Соколі" стрічі і табори, командантом яких був славнозвісний проф. Іван Чмола. І так у Карпатах був вогнищем для пластування „Сокіл", до якого з'їжджалася молодь зі всіх сторін, і кожний вважав найбільшим для себе відзначенням відбути там табір. Там витворився пластовий стиль таборування, який відтак поширився на інші табори і його придержується і наш „Новий Сокіл".

Начальний Пластун Сірий Лев з гордістю завжди згадував „Сокіл" та з радістю підкреслював, що він знайшов свого спадкоємця, а саме — „Новий Сокіл", який запрошує всіх Вас на своє святкування.

О. Б.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРКОВ ГЕЛЕН, членка УНСоюзу Відділ ч. 204 Т-ва ім. А. Гончаренка, в Ню Йорку, померла 26 вересня 1975 р. на 71-му році життя. Покійна народилася в Підгорде - Рогатни, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1946 р. Полишила в смутку чоловіка Якова, синів Богдана з дружиною Вандою і Миколу з дружиною Мерілен, дочку Ірену з чоловіком Робертом та 12 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 29-го вересня 1975 р. на цвинтарі в Плезант Валлей в Ашленд, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Д-р В. Палідвор, секр. Від.

ПЕТРЕНКО МАРІЯ, членка УНС Відділ ч. 171 Т-в ім. Лесі Українки в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 29 серпня 1975 р. на 76-му році життя. Покійна народилася в Радванці, Сокаль, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1936 р. Полишила в смутку . . . ц Полишила в смутку сина Ігора, доньку Лідію і близчу й дальшу родину.

Похорон відбувся 6 вересня 1975 р. на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар Відділу

КОСТИШИН ВАСИЛЬ, член УНС Відділ ч. 20 Т-ва Згода в Гамтремк, помер 11-го серпня 1975 р. на 85-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1926 році Полишив в смутку сестру Анну, дочок Ольгу, Мілдред і Марію. Похорон відбувся 14 серпня на цвинтарі Кальварія в Лонґ Айленд, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Куропась, секр. Від.

ЖДАН МИХАЙЛО, член УНС Відділ ч. 334 Т-ва ім. Івана Франка в Парма, Огайо, помер 25 липня 1975 р. на 69-му році життя. Покійний народився в Коровицях, Україна. Став членом УНСоюзу в 1950 році. Полишив в смутку рідню. Похорон відбувся 28-го липня 1975 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Парма,

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар Відділу

КУХАРСЬКА КАТЕРИНА, членка УНС Відділ ч. 276 Т-ва св. Николая в Ембрідж, Па., померла 23 серпня 1975 р. на 77-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1930 році Полишила в смутку синів Івана і Василя, дочок Марію, Розу, Анну і Гелену, 16 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 26-го серпня 1975 р. на цвинтарі свв. Петра і Повла в Ембрідже, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Степан Іваницький, секр. Від.

ТКАЧУК БЕРТА, членка УНС Відділ ч. 83 Т-ва ім. Івана Франка в Філядельфії, Па., померла 12 вересня 1975 р. на 49-му році життя. Покійна народилася в Чехо-Славаччині. Стала членкою УНСоюзу в 1975 р. Полишила в смутку чоловіка Дмитра, маму, сестру, шваґра, сестрінку, тету з родиною в Чехо-Словаччині, шваґра Василя і шваґрову Параску, тету, кузинку і кузина в Америці. Похорон відбувся на українськім цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку. Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар Відділу

ЗВАРИЧ МАГДА, членка УНСоюзу Відділ ч. 238 Т-ва ім. Євгена Коновальця в Бостоні, Масс., померла 12-го серпня 1975 р. на 79-му році життя. Покійна народилася в Підлипці, на Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1940 році. Полишила в смутку чоловіка Григорія, синів Володимира і Євгена, внуків Реймонда і Кейси, 2 внучки і 4 правнуків. Похорон відбувся 15 серпня 1975 р. на цвинтарі Мт Гопе в Бостоні Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Ремік, секр. Від.

КАССІЯН СЕМКО, член УНС Відділ ч. 448 в Монтреал, помер 2-го вересня 1975 р. на 86-му році життя. Покійний народився в с. Івані Пусте. Став членом УНСоюзу в 1944 році.. Полишив в смутку сина стефана. Похорон відбувся 4 вересня 1975 р. на цвинтарі в Монтреалі.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар Відділу

АДЗІМА АННА М., членка УНС Відд. ч. 23 Т-ва Запорожська Січ в Дербі, Конн. померла 26 листопада 1975 р. на 72-му році життя. Покійна народилася в Вотербури, Конн. Стала членкою УНС в 1932 році. Полишила в смутку дочку, сина Івана, братів Івана, Йосифа георгія і Михаїла. Похорон відбувся 28 листопада 1975 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Дербі, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Іван Вітковський, секр. Від.

ШИШКА ТЕОДОРА, членка УНС Відділ ч 44 в Нортгемптон, Па., померла 4-го січня 1973 р. на 77-му році життя. Покійна народилася в с. Терпелівка, пов. Збараж, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1921 році. Полишила в смутку синів Валласа, Мартина і Євгена і 4-ох внуків. Похорон відбувся 4-го січня на українському православному цвинтарі в Нартгемптон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар Відділу

РЕЗНІК ПАРАСКЕВІЯ, членка УНС Відділ ч. 91 Т-ва свв. Кирила і Методія в Ст Клеір, Па., померла 20 січня 1976 р. на 86 році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1934 р. Полишила в смутку дочку Анну-Марію, сина Івана. Похорон відбувся 24-го січня 1976 на укр. катол. цвинтарі в Ст. Клейр, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар Відділу

ТАРЗАН, Ч. 7479. Тарзан промовляє до грабіжників

Після закінчення бою... Крони нема між вбитими! Він напевно втік під час стрілянини... Ви задля такого боягуза плюндрували та вбивали людей... Однак, коли ви його потребували, то він втік у ліс, як гієна Данго!